



ב"ה  
רעיונות מקוריים לדרשות שבועיות לשלוחים  
שלח  
שלא נהיה מופתעים...

**יצא לאור בתאריך:**  
י"ד סיון תשס"ח

**פרשה:**  
שלח

**כותרת:**  
שלא נהיה מופתעים...



# רעיונות מקוריים לדרשות שבועיות לשלוחים

## שלח

### שלא נהיה מופתעים...

## פרשת שלח

### שלא נהיה מופתעים...

מלחמת ששת הימים. כולם מכירים את המלחמה הזאת, ואת הפחד ששרר בארץ לפני מפיני חורבן גדול ח"ו. גם הניצחון הניסי במלחמה זו גרם להפתעה מוחלטת בקרב העם היהודי בישראל ובתפוצות.

בתקופה האחרונה קראתי ראיונות עם אלופי צבא מהתקופה ההיא, מהם מתברר כי בצבא היתה אווירה הפוכה לגמרי מהאווירה ששררה ברחוב הישראלי. בצבא לא היה שום פחד, להיפך, הם דוקא חפצו במלחמה וידעו שיש להם את היכולת להכריע את האויב. עבור הצבא הישראלי הניצחון לא התקבל בהפתעה כל כך כמו בקרב העם. אמנם לא ציפו לניצחון כה גדול, אבל עצם הניצחון לא היה אצלם בבחינת הפתעה.

בפרשתנו אנו קוראים על המרגלים שנשלחו ע"י משה רבינו לתור את הארץ. משה בחר ב"נבחרת מנצחת" ושלח דווקא את המנהיגים – "כולם ראשי בני ישראל המה", ורש"י מוסיף "לשון חשיבות ואותה שעה כשרים היו".

ביניהם היה תלמידו חביבו של משה רבינו – יהושע בן נון ואחיינו כלב בן יפונה. אבל למעשה מיד בהתחלה אנו מבחינים שמשה רבינו מרגיש שעומד להתרחש פה משהו לא טוב. כבר בהתחלה אומר רש"י "שלח לך – לדעתך, אני איני מצוה לך, אם תרצה שלח".

זאת אומרת, כבר מההתחלה משה רבינו מבין שאם הקב"ה לא מצוה – מדובר בעסק לא מוצלח. בנוסף לזה מסופר ש"ויקרא משה להושע בן נון יהושע". בעם היהודי יש מנהג כאשר אדם חולה חלילה משנים או מוסיפים לו שם כדי להציל אותו. משה רבינו בוחר אפוא לשנות את שמו של הושע ליהושע וכפי שרש"י אומר "התפלל עליו ה' יושיעך מעצת מרגלים".

כל זה מראה לנו בעליל שמשה ראה מלכתחילה שיהיו פה בעיות ומהמרגלים לא יצא דברים טובים...

## פרוייקט בחסות "משרד השלוחים"

יצא לאור בתאריך: י"ד סיון תשס"ח  
הדברים על אחריות הכותב בלבד



## רעיונות מקוריים לדרשות שבועיות לשלוחים שלח שלא נהיה מופתעים...

ולא רק משה רבינו הרגיש כך, גם כלב שלא זכה למסרים מיוחדים מהקב"ה, גם אודותיו אנו קוראים שהוא הלך לחברון ורש"י מבאר "כלב לבדו הלך שם ונשתטח על קברי אבות שלא יהא ניסת לחבריו להיות בעצתם". גם כלב חש אם-כן שמשחו "לא חלק" פה. ואף על פי שלכאורה זה היה נראה כהפתעה שהמרגלים הם נגד הארץ, מכל מקום כאשר מתבוננים טוב בפרשה אנו מגלים שמשח ידע שזה עומד להתרחש באופן כזה. מהיכן אכן הוא ידע על כך?

את התשובה לכך אנו קוראים בתחילת חומש דברים. משה רבינו מגלה לנו דבר מעניין ביותר: "ה' אלקינו דבר אלינו בחורב לאמר רב לכם שבת בהר הזה" ומוסיף רש"י "כפשוטו", שהקב"ה התחנן לפנייהם שילכו לארץ כנען. וכמו שהרבי מבאר (בלקו"ש חכ"ד עמ' 15): "משה רבינו רצה להבהיר שבעצם היו צריכים להכנס לארץ מיד ועוד בהיותם בחורב נצטוו ללכת מיד לארץ ישראל, ומוכן א"כ שכל יום ששהו בהר סיני נחשב ל"יותר מדי", כי הקב"ה רצה שיכנסו מיד לארץ". הרי שהתורה כותבת במפורש שבני ישראל הם היו אלו שלא רצו לעזוב את הר סיני והם לא התעכבו בגלל ציווי ה', ואדרבה.

כאשר מתבוננים כמה זמן חנה עם ישראל בהר סיני זה נשמע קצת מוזר. הם יצאו ממצרים בפסח ובר"ח סיון הגיעו להר סיני, קיבלו את התורה ולאחר מכן משה עלה להר לארבעים יום ואז העסק הסתבך ועשו את העגל. משה היה עוד שמונים יום ואז סוף-סוף ביום הכיפורים אמר הקב"ה "סלחתי כדברידך". ולמחרת יום כיפור נתן משה את ההוראה לבנות את המשכן.

ולכאורה לא מובן: הרי כל המטרה של יציאת מצרים היתה על מנת להביא אותם לארץ זבת חלב ודבש, וא"כ מדוע הם מתעכבים במדבר? הרי מיד אחרי יוהכ"פ הם היו צריכים להתחיל את הדרך לארץ ישראל ומדוע הם מתעכבים במדבר, וכי אי אפשר לבנות משכן בארץ ישראל, הרי שם הוא המקום המתאים וההולם ביותר לבנות בית לה'!?

ואפילו נניח שהקב"ה רצה שהם קודם יבנו את המשכן ורק לאחמ"כ יכנסו לארץ, הרי מובא במדרש "אמר רבי חנינא בעשרים וחמשה בכסלו נגמרה מלאכת המשכן והיה מונח מקופל עד אחד בניסן" (פסיקתא רבתי ו). וא"כ היה זה הזמן המתאים ביותר להמשיך לארץ כנען, ולפועל הם נשארו שם עד חודש ניסן, הקימו את המשכן, חגגו את הפסח ורק אחר-כך בכ' באייר הם נסעו סוף סוף מהר סיני!

### פרוייקט בחסות "משרד השלוחים"

יצא לאור בתאריך: י"ד סיון תשס"ח  
הדברים על אחריות הכותב בלבד



## רעיונות מקוריים לדרשות שבועיות לשלוחים שלח שלא נהיה מופתעים...

משה הבחין כבר בהר סיני שעם ישראל אינו ממהר להכנס לארץ. היו להם קשיי פרידה מהר סיני, ולכן כאשר הם באו לבקש שישלחו מרגלים "ותקרבון אלי כולכם ותאמרו נשלחה אנשים לפנינו ויחפרו לנו את הארץ". משה רבינו הבין מיד שמדובר כאן בעוד טקטיקה שלהם לדחות את הכניסה לארץ ולכן הוא חש והרגיש שמהשו לא כדבעי יצא מהסיפור הזה עם המרגלים.

ובעצם כולם ידעו את זה, זו לא היתה הפתעה לאף אחד... בני ישראל רצו למעשה להשאר ב"הר סיני", ואילו משה רצה שילכו לארץ ישראל ויבנו את בית המקדש על "הר המוריה".

הר סיני מסמל את המקום שבו עם ישראל מקבל – קבלת התורה. מקבלים מן, מים, ענני הכבוד, קיצורו של דבר: הם היו עסוקים שם בלקבל. אבל הר המוריה בו נבנה בית המקדש מסמל נתינה, שם צריכים לתת, להקריב, להעניק. ולכן בני ישראל לא רצו לעזוב את מקום הקבלה ולהכנס לארץ ישראל ששם צריכים לתת, לעבוד ולהקריב. מה שבטוח, שהתוצאה של שליחת המרגלים לתור את הארץ – לא היוותה הפתעה לאף אחד, לא למשה רבינו, לא לכלב ולא לבני ישראל.

מהי ההוראה מכך בעבורנו?

פעמים רבות אנשים מתלוננים שהם שולחים את בנם לבית ספר יהודי, אבל לא נראה שהוא ממשיך לקיים את מה שהוא למד שם. הם לא מגלים ענין בבית הכנסת ובשאר עניני יהדות, ומה שהם עושים – נעשה כדי לעשות טובה להורים. יש הורה שאומר: "סתם בזבזתי מאה אלף דולר עבור שכר לימוד ושום דבר לא יצא מזה"...

רבותיי, דבר אחד בטוח: היהדות לא תהיה הפתעה עבורם! אנשים שהיום הם בני ארבעים – חמישים כל הזמן מופתעים. אני שואל מישהו: נראה אותך בחג השבועות בבית הכנסת? והוא אומר לי: מעולם לא שמעתי שיש כזה חג! אני מדבר אתו על מזוזה והוא שוב מופתע, הוא לא ידע שבתוך הקופסה צריך להיות מונח קלף. השני לא ראה תפילין, והשלישי לא שמע מעולם מהי 'קבלה' ועוד כהנה וכהנה. כל יום יוצא לי להפתיע מישהו אחר...

אבל הילדים שהולכים לבית ספר יהודי – אולי הם לא יהיו דתיים, אבל מה שבטוח שהם לא יהיו מופתעים; הם שמעו על ל"ג בעומר, הם יודעים מי היה רבי עקיבא, הם יודעים מזוזה מהי ומה

### פרוייקט בחסות "משרד השלוחים"

יצא לאור בתאריך: י"ד סיון תשס"ח  
הדברים על אחריות הכותב בלבד



## רעיונות מקוריים לדרשות שבועיות לשלוחים שלח שלא נהיה מופתעים...

ברכתה, הם יודעים מה זה מקוה טהרה והם יודעים שהיא אינה משמשת רק לגיורים... זוהי אפוא המטרה של דורנו לתת לצעירים מה שהדור הישן לא קיבל. לתקן את חוסר הידע המשווע ששלט בדורנו. עלינו להבטיח שהם אף פעם לא יהיו מופתעים בשום ענין יהודי.

(ראה באריכות שיחת ליל י"ג ניסן תשמ"ג עמ' 1280 ואילך).